

چکیده

درس اقتصاد اطلاعات از جمله دروسی است که رشته علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در جریان توسعه خود ناگزیر از پذیرش آن در برنامه درسی خود بوده است. پژوهش حاضر تلاش دارد با بررسی و شناسایی آن دسته از بخش‌های آموزشی که هنوز به تدریس اقتصاد اطلاعات ادامه می‌دهند زمینه مناسبی را برای مقایسه وضعیت داخل و خارج از کشور فراهم سازد. نتیجه آن پیمایش نشان می‌دهد که تنها ۶/۵ درصد از دبیران‌های آموزشی درحال حاضر تدریس اقتصاد اطلاعات را در برنامه درسی خود دارند. کاهش توجه به آموزش اقتصاد اطلاعات به‌ویژه در مقاطع تحصیلات تکمیلی می‌تواند نشانگر گرایش روزافزون بخش‌های آموزشی به مباحث فناوریانه و دور شدن آنها از وجوه انسانی و اجتماعی حرفه باشد.

کلیدواژه‌ها: اقتصاد اطلاعات، مطالعه تطبیقی، برنامه درسی، آموزش.

جایگاه اقتصاد اطلاعات در برنامه آموزشی علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی

داریوش علی‌محمدی

جایگاه اقتصاد اطلاعات در برنامه آموزشی علوم

کتابداری و اطلاع‌رسانی

داریوش علیمحمدی^۱

مقدمه

آموزش علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در خلال دهه‌های گذشته تحولات بی‌شماری را تجربه کرده است. در سال‌های اولیه آموزش این رشته در دانشگاه‌ها بیشترین سهم مواد و منابع آموزشی را دروس فراهم‌آوری و سازماندهی به معنای عام کلمه و در ساده‌ترین شکل خود و نیز دروس مقدماتی برخی رشته‌ها نظیر تاریخ و فلسفه به خود اختصاص می‌داد. زمانی که قرار شد دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشکده‌ها و مدارس علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه‌های غرب توسعه یابند لزوم پرداختن به بحث‌های جانبی بیشتر احساس شد؛ به گونه‌ای که توجه به دیدگاه‌های جامعه‌شناختی و اقتصادی به منظور توصیف و تبیین مسائل رشته و نیز یافتن راه‌حلی مناسب برای این مسائل به امری ضروری مبدل گردید. درس اقتصاد اطلاعات از جمله همان دروسی است که در جریان توسعه علوم و مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی وارد برنامه آموزشی این رشته شد.

۱. کارشناس ارشد کتابداری و مسئول کمیته روابط عمومی و بین‌الملل انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران.

گزارش حاضر بر آن است که وضعیت آموزشی و نیز شرح درس اقتصاد اطلاعات را در دانشکده‌ها، مدارس، بخش‌ها، و گروه‌های آموزشی علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی

نقاط گوناگون جهان بررسی کرده و نگاهی مختصر لیکن مقایسه‌ای به این مقوله در کشور خود داشته باشد.

پیشینه پژوهش

به منظور اجرای این پژوهش در ابتدا سعی شد تحقیقات مشابه پیشین بررسی شوند. در پایگاه‌های اطلاعاتی حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی از جمله چکیده‌نامه کتابداری، علم و فن‌آوری اطلاعات^۱، دوایس^۲ و دویسیس^۳ و برخی پایگاه‌های جانبی رشته نظیر اریک^۴ و در نهایت پایگاه چکیده پایان‌نامه‌های جهان^۵ جست‌وجوهای جامعی صورت گرفت. بررسی‌ها نشان داد که تاکنون تنها یک پژوهش با محوریت درس اقتصاد اطلاعات به مرحله اجرا درآمده است. در این پژوهش، تحلیل محتوایی شرح درس اقتصاد اطلاعات در برخی مدارس معتبر علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی ایالات متحده آمریکا مدنظر بوده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که تنها شش مدرسه مشغول ارائه این درس بوده‌اند. این درحالی است که بیست و سه مدرسه این درس را از برنامه آموزشی خود حذف کرده‌اند (ویچ^۶، ۱۹۹۴).

روش پژوهش

برای اجرای این پژوهش از روش پیمایشی و از میان ابزارهای تحقیق از ابزار مشاهده استفاده شده است.

جامعه آماری

جامعه آماری پژوهش حاضر مشتمل بر ۶۱ گروه آموزشی در نقاط مختلف جهان (ضمیمه یک) است. گروه‌های مورد بررسی از طریق راهنمای اینترنتی اوپن دایرکتوری^۷ و با مراجعه به بخش مدارس علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی شناسایی و بررسی شده‌اند. البته راهنماهای دیگری نیز در محیط وب در دسترس کاربران قرار داده شده‌اند که از آن میان می‌توان به فهرست الفبایی مؤسسات مجری برنامه‌های آموزشی مورد تأیید انجمن کتابداری آمریکا^۸، راهنمای تهیه شده توسط انجمن اروپایی آموزش و پژوهش کتابداری و اطلاع‌رسانی^۹، فهرست جهانی بخش‌ها و مدارس مطالعات اطلاع‌رسانی، مدیریت اطلاعات و نظام‌های اطلاع‌رسانی^{۱۰}، و مدارس علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی

1. Library, Information Science & Technology Abstracts
2. DOIS
3. DOCIS
4. ERIC
5. UMI
6. Weech
7. Open Directory
8. Alphabetical List of Institutions with ALA-Accredited Programs
9. European Association for Library & Information Education and Reserch
10. World list of Departments and Schools of Information Studies, Information Management, Information Systems, etc.

بر روی شبکه^۱ اشاره کرد. اما از آنجا که راهنماهای مذکور یا بر منطقه‌ای خاص تکیه دارند یا مشتمل بر تعداد نامتناهی از پیوندهای فرامتنی است، به گونه‌ای که نمونه‌گیری را ضروری می‌ساخت تصمیم گرفته شد از اوپن دایرکتوری که یکی از بهترین راهنماهای حال حاضر محیط وب محسوب می‌شود و سایت‌های نمایه شده در پایگاه اطلاعاتی این راهنما عمدتاً با دید انتقادی و کیفی‌گزینش شده‌اند، به عنوان بستر اجرای پژوهش استفاده شود. بر این اساس، به دلیل قَلت اقلام موجود در جامعه آماری از نمونه‌گیری و کاهش حجم پیمایش پرهیز شد. توزیع این گروه‌ها در نقاط گوناگون جهان به شرح ذیل است:

- افریقا: ۵
- اروپا: ۱۱
- خاورمیانه: ۱
- امریکای شمالی: ۳۸
- اقیانوسیه: ۶

پس از شناسایی دپارتمان‌های مورد بحث، سایت اینترنتی این مؤسسات به طور مستقیم و بلاواسطه مشاهده و داده‌های مورد نیاز گردآوری شده‌اند. بدین منظور و در جهت کنترل صحت داده‌های گردآوری شده یکایک سایت‌ها با دقت بررسی گردیدند. تمام برنامه‌ها، دوره‌ها، و مواد آموزشی مورد استفاده کنترل و اطمینان حاصل شد که بیش از تعداد موجود نمی‌توان محل دیگری را برای آموزش درس اقتصاد اطلاعات سراغ گرفت.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

یافته‌ها

پیمایش وب سایت‌های گروه‌های آموزش علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی از طریق راهنمای اوپن دایرکتوری نشان داد که تنها تعداد معدودی از دانشگاه‌های جهان هم‌اکنون درس اقتصاد اطلاعات را در برنامه آموزشی خود حفظ کرده و بر ادامه تدریس آن اصرار می‌ورزند. در حال حاضر، از ۶۱ گروه بررسی شده تنها ۴ گروه^۲ در ۵ مقطع تحصیلی (۴ دوره تحصیلات تکمیلی و یک دوره کارشناسی) تدریس اقتصاد اطلاعات را ادامه می‌دهند. وجود درس اقتصاد اطلاعات در برنامه دوره کارشناسی رشته پیش‌تر مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است (علیمحمدی^۳، ۲۰۰۵). این دپارتمان‌ها در جدول ذیل معرفی شده‌اند.

1. LIS Schools on the Net

۲. از میان این گروه‌ها سه گروه در ایالات متحده و یکی در خاورمیانه واقع شده‌اند.

3. Alimohammadi

جدول ۱. فهرست دپارتمان‌هایی که درس اقتصاد اطلاعات را آموزش می‌دهند

دوره‌ها	نام دپارتمان
● کارشناسی ● کارشناسی ارشد	دپارتمان علم اطلاع‌رسانی دانشگاه بارایلان اورشلیم (http://www.is.biu.ac.il)
● کارشناسی ارشد	مدرسه مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آلاباما (http://www.slis.ua.edu)
● کارشناسی ارشد	مدرسه علم کتابداری و منابع اطلاعاتی دانشگاه آریزونا (http://www.sir.arizona.edu)
● کارشناسی ارشد	مدرسه ارتباطات و مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه راتگرز (http://www.scils.rutgers.edu)

به منظور مقایسه شرح درس اقتصاد اطلاعات در غرب با شرح درس همین حوزه در داخل کشور ضمن مراجعه به وب سایت دپارتمان‌های مذکور سعی گردید اگر این دپارتمان‌ها یا مدرسان آنها شرح درس مورد استفاده و مشخصی را روی سایت قرار داده‌اند از همان استفاده شود. در غیر این صورت، مکاتبه الکترونیکی صورت گرفت تا شرح درسی را که روی سایت گذاشته نشده است به دست آورده یا در صورت وجود شرح درس آن را با وضعیت حال حاضر آن دپارتمان خاص از نظر مراجعه به وب استفاده از آن بررسی نماییم. دپارتمان علم اطلاع‌رسانی دانشگاه بارایلان اورشلیم و مدرسه ارتباطات و مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه راتگرز از پاسخگویی به پرسش طرح شده خودداری کردند. اما مدرسه مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آلاباما و مدرسه علم کتابداری و منابع اطلاعاتی دانشگاه آریزونا شرح درس کامل خود را در اختیار ما قرار دادند؛ گرچه اقتصاد اطلاعات درسی است که در حال حاضر در این دو مدرسه تدریس نمی‌شود. با این حال، آنچه در شرح درس اقتصاد اطلاعات، به ویژه در مقاطع تحصیلات تکمیلی، قابل ارائه تشخیص داده شده است به قرار ذیل می‌باشد:

- کاربرد اصول علم اقتصاد در نظام‌های اطلاع‌رسانی و دانش مدار / کاربرد نظریات اقتصادی در خدمات اطلاع‌رسانی
- اطلاعات به مثابه کالای اقتصادی

- روش‌های ارزش‌گذاری / نرخ‌گذاری فرآورده‌ها و خدمات اطلاعاتی
- ویژگی‌ها و گرایش‌های اقتصاد اطلاعات
- فنون اجرا و ارزیابی تحلیل‌های هزینه - سودمندی نظام‌های اطلاع‌رسانی
- روابط موجود میان اقتصاد اطلاعات، سیاست‌های اطلاعاتی و برابری اجتماعی
- مفاهیم اساسی نظریات اقتصادی و کاربرد آنها در اشاعه اطلاعات
- تفاوت‌های فرآورده‌های اطلاعاتی با سایر فرآورده‌ها و چگونگی اثرگذاری این تفاوت‌ها بر اشاعه اطلاعات

محور اصلی تدریس اقتصاد اطلاعات اثر ماندگار بروس. آر. کینگما است که ترجمه فارسی آن در ایران مورد استفاده مدرسان و دانشجویان اقتصاد اطلاعات در دوره دکتری قرار می‌گیرد^۱. شرح درس مورد استفاده در ایران دارای وجوه اشتراک و افتراقی به شرح ذیل است:

- تعریف مفهوم اقتصاد اطلاعات مشتمل بر اقتصاد خرد و کلان
- روابط و عوامل اقتصادی اطلاعات مشتمل بر تولید، مصرف و رابطه اطلاعات با سایر فرآورده‌ها
- عناصر بازار و قیمت‌گذاری مشتمل بر ارزش، قیمت‌گذاری، عرضه، تقاضا، سرمایه‌گذاری، برنامه‌ریزی، مدل‌ها، اقتصاد شبکه‌ای و تأمین منابع مالی

بحث و نتیجه‌گیری

همانگونه که ملاحظه گردید درس اقتصاد اطلاعات که زمانی نه چندان دور جزء اساسی برنامه درسی رشته محسوب می‌شد در حال حذف شدن از این برنامه‌هاست. پس از جنگ جهانی دوم و همزمان با توسعه گرایش انسانی - اجتماعی رشته به سردمداری جس شرا^۲ در ایالات متحده آمریکا توجه به مباحث جامعه‌شناسانه و اقتصادی در محافل کتابداری و اطلاع‌رسانی جهان قوت گرفت. دیری نگذشت که درس اقتصاد اطلاعات وارد دوره‌های تحصیلات تکمیلی رشته شد. این جریان تا اواسط دهه هشتاد میلادی هم‌چنان با قوت ادامه می‌یافت و از سوی مدرسان مورد حمایت قرار می‌گرفت؛ ورود درس اقتصاد اطلاعات به دروس دوره دکتری کتابداری و اطلاع‌رسانی در دانشگاه‌های ایران نیز متأثر از حاکمیت همین رویه در غرب بوده است.

1. Kingma, Bruce R. 2001. The Economics of Information: A Guide to Economic and Cost-Benefit Analysis for Information Professionals. 2nd edition. Englewood, Colorado: libraries Unlimited.

این اثر با اطلاعات کتاب نگاشتی ذیل به فارسی ترجمه شده است: کینگما، بروس آر. اقتصاد اطلاعات. ترجمه محمدحسین دبانی و کبری سقاء پیرمرد. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه‌ای، ۱۳۸۰.

2. Jesse H. Shera (1903-1982)

حدوداً از پانزده سال پیش یعنی زمانی که تحولات فن‌آورانه در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی روند به شدت رو به رشد خود را آغاز کرد و به‌طور خیره‌کننده‌ای بر آهنگ توسعه خود افزود توجه به ابعاد انسانی - اجتماعی این حوزه رو به کاهش گذاشت و انرژی دپارتمان‌های کتابداری صرف تربیت متخصصانی گردید که توان رقابت در بازار چالش‌برانگیز مشاغل اطلاعاتی نوین را داشته باشند. در نتیجه، سعی شد تکیه بر مباحث اجتماعی به‌عنوان بستر درک خدمات اطلاعاتی تدریجاً کاهش و در مقابل، تأکید بر مباحث فنی طراحی و توسعه شبکه‌های رایانه‌ای به‌عنوان زیرساخت لازم برای ارائه خدمات اطلاعاتی تحت شبکه افزایش یابد.

آنچه در این مطالعه نشان داده شد، در حقیقت باز نمودن تمام تلاش‌هایی است که در جهت هماهنگ نمودن برنامه آموزشی رشته با نیازهای روزمره بازار کار صورت گرفته است. البته نباید فراموش کرد که حذف کامل درس اقتصاد اطلاعات از برنامه آموزشی رشته هیچگاه در غرب مورد تأیید کامل قرار نگرفته است. بلکه نوعی تغییر مدنظر بوده است. به گونه‌ای که اقتصاد اطلاعات با مباحثی نظیر بازاریابی اطلاعات^۱ و تجارت الکترونیک^۲ جایگزین شده است. امروزه در تعداد قابل توجهی از دپارتمان‌ها مهارت‌های لازم برای خرید و فروش اطلاعات و کسب آمادگی‌های لازم جهت حضور در عرصه تجارت الکترونیکی اطلاعات آموزش داده می‌شوند. تغییر دیدگاه سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان آموزشی حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران در جهت تطبیق برنامه آموزشی مقطع دکتری این رشته با استانداردهای نوین آموزشی و تربیت پژوهشگرانی که با مسائل جاری حوزه خرید و فروش الکترونیکی اطلاعات آشنایی بسنده‌ای داشته باشند ضروری به نظر می‌رسد. به‌طور قطع، تغییر دیدگاه حاکم بر برنامه‌ریزی درسی و آموزشی در مرحله نخست در قالب تغییر عناوین دروس، سپس به شکل تکامل متون این حوزه به زبان فارسی و در نهایت تدوین سیاست‌های مؤثر تنظیم بازار اطلاعات نمایان خواهد شد.

ضمیمه یک. فهرست دانشگاه‌های بررسی شده

افریقا

● افریقای جنوبی

۱. دپارتمان مدیریت اطلاعات و دانش دانشگاه ژوهانسبورگ

(<http://www.uj.ac.za/infoman>)

1. Information Marketing
2. Electronic Commerce

۲. دپارتمان مطالعات اطلاع‌رسانی و کتابداری دانشگاه کیپ تاون

(<http://www.ched.uct.ac.za/cil/dils>)

۳. دپارتمان مطالعات اطلاع‌رسانی دانشگاه کووازولو - ناتال

(<http://www.hs.unp.ac.za/infos>)

۴. دپارتمان علم اطلاع‌رسانی دانشگاه پروتوریا

(<http://is.up.ac.za/index.htm>)

۵. دپارتمان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه کیپ غربی

(<http://www.uwc.ac.za/arts/libinf>)

اروپا

● جمهوری چک

۱. مؤسسه مطالعات اطلاع‌رسانی و کتابداری دانشگاه چارلز

(<http://www.uisk.ff.cuni.cz>)

● کشور پادشاهی دانمارک

۱. مدرسه سلطنتی کتابداری و مطالعات اطلاع‌رسانی کپنهاگ

(<http://www.db.dk>)

● فنلاند

۱. دپارتمان مطالعات اطلاع‌رسانی دانشگاه تامپره

(<http://www.info.uta.fi/index.php>)

● بریتانیا

۱. دپارتمان علم اطلاع‌رسانی دانشگاه شهر لندن، مؤسسه مطالعات فرهنگی

(<http://www soi.city.ac.uk/organisation/is>)

۲. دپارتمان اطلاعات و ارتباطات دانشگاه متروپولیتن منچستر

(<http://www.hlss.mmu.ac.uk/infocomms>)

۳. دپارتمان علوم رایانه و اطلاع‌رسانی دانشگاه استراسکلاید اسکاتلند

(<http://www.cis.strath.ac.uk>)

۴. مدرسه مطالعات اطلاع‌رسانی و کتابداری کالج دانشگاهی دوبلین

(<http://www.ucd.ie/sils>)

۵. دپارتمان علم اطلاع‌رسانی دانشگاه لاف برو

(<http://www.info.lut.ac.uk/departments/ls>)

۶. دپارتمان مدیریت اطلاعات دانشگاه رابرت گوردون
(<http://www.rgu.ac.uk/abs/staff/page.cfm?pgc=38794>)

۷. دپارتمان مطالعات اطلاع‌رسانی دانشگاه شفیلد
(<http://www.shcf.ac.uk/is>)

۸. مدرسه مطالعات کتابداری، آرشیو و اطلاع‌رسانی کالج دانشگاهی لندن
(<http://www.slais.ucl.ac.uk>)

خاورمیانه

● اسرائیل

۱. دپارتمان علم اطلاع‌رسانی
(<http://www.is.biu.ac.il>)

امریکای شمالی

● کانادا

۱. مدرسه اطلاع‌رسانی دانشگاه دال‌هاوز
(<http://www.sim.management.dal.ca>)

۲. دانشکده مطالعات اطلاع‌رسانی دانشگاه تورنتو
(<http://www.fis.utoronto.ca>)

۳. مدرسه عالی مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه مگیل
(<http://www.gslis.mcgill.ca>)

۴. مدرسه مطالعات کتابداری، آرشیو و اطلاع‌رسانی دانشگاه بریتیش کلمبیا
(<http://www.slais.ubc.ca>)

۵. دانشکده مطالعات اطلاع‌رسانی و رسانه‌ها دانشگاه اونتاریو غربی
(<http://www.fims.uwo.ca>)

۶. مدرسه مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آلبرتا
(<http://www.uofaweb.ualberta.ca/slais>)

● ایالات متحده امریکا

۱. دپارتمان مطالعات اطلاع‌رسانی دانشگاه یو.سی. ال. ای
(<http://www.is.gseis.ucla.edu>)

۲. دپارتمان مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه کارولینای شمالی
(<http://www.uncg.edu/lis>)

۳. دپارتمان علم کتابداری دانشگاه کلاریون
(<http://www.clarion.edu/libsci>)
۴. کالج اطلاع‌رسانی دانشگاه ایالتی فلوریدا
(<http://www.ci.fsu.edu>)
۵. دپارتمان مطالعات اطلاع‌رسانی دانشگاه ایالتی نیویورک
(<http://www.albany.edu/dis>)
۶. مدرسه مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آلاباما
(<http://www.slis.ua.edu>)
۷. مدرسه عالی علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی کالج سیمونز
(<http://www.simmons.edu/programs/gslis>)
۸. مدرسه مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه زنان تگزاس
(<http://www.twu.edu/cope/sl意思>)
۹. مدرسه علم کتابداری و منابع اطلاعاتی دانشگاه آریزونا
(<http://www.sir.arizona.edu>)
۱۰. برنامه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه دنور
(<http://www.du.edu/LIS>)
۱۱. دپارتمان علوم رایانه و اطلاع‌رسانی دانشگاه هاوایی
(<http://www.hawaii.edu/sl意思>)
۱۲. مدرسه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه کنتاکی
(<http://www.uky.edu/CommInfoStudies/SLIS>)
۱۳. مدرسه مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه اوکلاهاما
(<http://www.ou.edu/cas/sl意思>)
۱۴. مدرسه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه میسی سیپی جنوبی
<http://www-dept.usm.edu/~slis>
۱۵. مدرسه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه کارولینای جنوبی
(<http://www.libsci.sc.edu>)
۱۶. مدرسه مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه ویسکانسین
(<http://www.polyglot.lss.wisc.edu/sl意思>)

۱۷. برنامه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه ایالتی واین
(<http://www.lisp.wayne.edu>)
۱۸. مدرسه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه کاتولیکی آمریکا
(<http://www.slis.cua.edu>)
۱۹. مدرسه اطلاع‌رسانی دانشگاه درکسل
(<http://www.ischool.drexel.edu>)
۲۰. کالج مطالعات اطلاع‌رسانی دانشگاه مریلند
(<http://www.clis.umd.edu>)
۲۱. مدرسه عالی علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه دومینیک
(<http://www.dom.edu/gslis>)
۲۲. مدرسه عالی مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی کالج کوئینز
(<http://www.qcpages.qc.edu/GSLIS>)
۲۳. مدرسه اطلاع‌رسانی دانشگاه واشنگتن
(<http://www.ischool.washington.edu>)
۲۴. مدرسه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه ایالتی لوئیزیانا
(<http://slis.lsu.edu>)
۲۵. مدرسه علم اطلاع‌رسانی و فن‌آوری‌های آموزشی دانشگاه میسوری
(<http://www.sisl.t.missouri.edu>)
۲۶. مدرسه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه مرکزی کارولینای شمالی
(<http://www.nccuslis.org>)
۲۷. کالج علوم رایانه و اطلاع‌رسانی دانشگاه لانگ آیلند
(<http://www.cwpost.liu.edu/cwis/cwp/cics/cics2.html>)
۲۸. مدرسه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه ایالتی سن خوزه
(<http://www.witloof.sjsu.edu>)
۲۹. مدرسه ارتباطات و مطالعات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه راتگرز
(<http://www.scils.rutgers.edu>)
۳۰. مدرسه اطلاع‌رسانی دانشگاه تگزاس
(<http://www.ischool.utexas.edu>)

۳۱. مدرسه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه ایالتی کنت
(<http://www.slis.kent.edu>)

۳۲. مدرسه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آیووا
(<http://slis.uiowa.edu:1680/~slisweb>)

اقیانوسیه

۱. مدرسه مطالعات اطلاع‌رسانی دانشگاه چارلز استوارت
(<http://www.csu.edu.au/faculty/educat/sis>)

۲. مدرسه علوم رایانه و اطلاع‌رسانی دانشگاه ادیث کوان
(<http://www.scis.ccu.edu.au>)

۳. دانشکده فن‌آوری اطلاعات دانشگاه صنعتی کوئینزلند
(<http://www.fit.qut.edu.au>)

۴. مدرسه تحصیلات تکمیلی فن‌آوری اطلاعات دانشگاه موناش
(<http://www.infotech.monash.edu.au/about/schools/caulfield>)

۵. مدرسه مدیریت اطلاعات دانشگاه ملکه‌ای ولینگتون
(<http://www.sim.vuw.ac.nz/degrees/mlis/index.aspx>)

۶. مدرسه نظام‌ها، فن‌آوری و مدیریت اطلاعات دانشگاه نیو ساوت ویلز
(<http://www.sistm.web.unsw.edu.au>)

مآخذ

Alimohammadi, D. (2005), The most common library and information science undergraduate courses. *Webology*. [Online] Available: <http://www.webology.ir/news.html>.

Wcech, T. L. (1994), *The teaching of economic of information in schools of library and information science in the U.S.: A preliminary analysis*. Urbana: Information Today, Inc.